

СИЛАБУС КУРСУ
«ОСНОВИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ»
2020/2021 н.р.

Ступінь вищої освіти - бакалавр
Освітньо-професійна програма «Готельно-ресторанна справа»
Галузь знань: 24 Сфера обслуговування
Спеціальність: 241 Готельно-ресторанна справа Компонент освітньої програми – вибіркова дисципліна

Рік підготовки - 3 (1) рік, семестр – I (V)
Кількість кредитів: 3   Мова викладання: українська

Дні заняття: П'ятниця 11:45 – 13:05, ауд. 8
Консультації: Середа 11:45-13:05, ауд.8а

Керівник курсу - к. е. н., в. о. зав. кафедри готельно-ресторанної справи **Муха Роксолана Андріївна**

Контактна інформація – rokso@ukr.net

АНОТАЦІЯ ДИСЦИПЛІНИ

Навчальна дисципліна «Основи наукових досліджень» спрямована та розрахована на систематичне засвоєння сучасної методології наукової діяльності, і покликана у поєднанні з практичними методичними та організаційно-навчальними засобами сформувати у студентів навички науково-дослідної роботи. Її вивчення передбачає розв'язання низки завдань фундаментальної професійної підготовки фахівців, зокрема: опанування системою знань про методологію, основні елементи, етапи, методи дослідження явищ, щодо процесу підготовки і написання наукових праць в цілому.

Основними видами навчання є лекції, семінарські та індивідуальні заняття. Ці форми дають можливість у повному обсязі вивчити новий матеріал, закріпити його, розвивати практичні навички та діагностувати якість знань.

Метою вивчення дисципліни є формування у майбутніх фахівців теоретичних знань, практичних умінь та головних фахових компетентностей щодо необхідного обсягу знань у галузі наукових досліджень, підготовка їх до самостійного виконання наукової роботи, ознайомлення з методикою підготовки повідомлень, доповідей, наукових статей, курсових і дипломних робіт.

Предметом вивчення є процес наукового дослідження, методи і способи придбання студентами теоретичних і практичних навиків по веденню науково-дослідної роботи в сфері гостинності.

СТРУКТУРА КУРСУ ТА ЗАВДАННЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Кількість годин (аудит./ самост.)	Тема	Результати навчання	Форми контролю
16/29	Змістовий модуль 1. Теоретичні основи наукової діяльності.		
4/8	Тема 1. Наука й наукові дослідження в сучасному світі.	Знати особливості виникнення та еволюція науки, теоретичні та методологічні принципи науки. Розуміти сутність методи наукового пізнання та їх види, вміти їх застосовувати на практиці. Знати державну політику України з наукової та науково-технічної діяльності.	Питання, практичні завдання

Кількість годин (аудит./ самост.)	Тема	Результати навчання	Форми контролю
4/8	Тема 2. Технологія наукових досліджень.	Знати загальну характеристику процесів наукового дослідження. Вміти формулювати тему наукового дослідження, його мету, завдання, об'єкт та предмет. Знати як оформити звіт про виконану науково-дослідну роботу.	Питання, практичні завдання
4/8	Тема 3. Бібліографічний апарат наукових досліджень.	Знати правила складання бібліографічного опису для списків літератури та джерел. Вміти правильно наводити цитати і бібліографічні посилання у текстах наукових та навчальних робіт. Вміти здійснювати пошук інформації у процесі наукової роботи..	Питання, практичні завдання
4/5	Тема 4. Особливості написання окремих видів наукових робіт.	Знати види наукових публікацій. Вміти скомпонувати тези наукової доповіді (повідомлення). Знати правила оформлення публікацій. Вміти використовувати програму Microsoft Word для оформлення наукових робіт значного обсягу.	Питання, практичні завдання Модульний контроль
16/29	Змістовий модуль 2. Наукове дослідження: процес, характеристика, етапи.		
4/8	Тема 5. Особливості написанням окремих видів студентських наукових кваліфікаційних робіт.	Знати загальну характеристику видів кваліфікаційних робіт. Розуміти послідовність виконання курсових і кваліфікаційних робіт освітньо-кваліфікаційного рівня бакалавр та магістр. Вміти здійснювати різні етапи роботи над курсовою, правильно її оформити та знати як підготуватися до захисту.	Питання, практичні завдання/міні проекти
4/8	Тема 6. Види науково-дослідної роботи студентів	Знати особливості навчально-дослідної роботи студентів (НДРС), її завдання, форми організації та проведення.	Питання, практичні завдання
4/8	Тема 7. Педагогічна і науково-виробнича практика студентів.	Знати загальні вимоги щодо практики та її види. Розуміти мету, завдання та зміст практики. Знати особливості організації проведення практики та підведення її підсумків.	Питання, практичні завдання, захист проектів
4/5	Тема 8. Підготовка наукових і науково-педагогічних кадрів.	Знати загальні положення щодо підготовки наукових і науково-педагогічних кадрів, дисертаційні роботи та їх види. Ознайомитися із загальною методикою виконання дисертаційного дослідження.	Питання, завдання. Модульний контроль.

ПОЛІТИКА ПРОВЕДЕННЯ АУДИТОРНИХ ЗАНЯТЬ

Для якісного засвоєння курсу необхідна систематична та усвідомлена робота студентів в усіх видах навчальної діяльності: лекції, семінарські та практичні заняття, консультації, самостійна робота як індивідуальна, так і під керівництвом викладача.

При проведенні аудиторних занять домінуючими є проблемні, індивідуально-диференційовані, особистісно-орієнтовані форми проведення занять та технології компетентісного навчання.

При проведенні практичних занять використовуються активні форми їх проведення: евристичні бесіди, дискусії, ділові ігри, ситуативні кейси, розв'язування практичних задач.

На лекціях у формі активної бесіди з елементами дискусії розглядаються основні теоретичні положення теми, які вимагають роз'яснення та уточнення з боку викладача. На лекціях вимагається активна участь студентів у обговоренні ключових положень теми, ведення стислого конспекту лекції.

Теоретичні знання, отримані студентами під час лекцій, обговорюються більш детально на практичних (семінарських) заняттях у формі міні-дискусій, представлення міні-проектів, заслуховування та аналізу тематичних доповідей та рефератів, а також шляхом розв'язування практичних задач.

В процесі практичного (семінарського) заняття студенти вчаться формулювати свою точку зору, логічно викладати матеріал, підбирати докази у підтвердження своїх думок, вчаться публічно виступати, володіти і правильно застосовувати розрахункові формули для розв'язування практичних завдань.

Питання для обговорення, практичні та індивідуальні завдання для підготовки до семінарських та практичних заняття, конкретні вимоги до окремих тем заняття подані у відповідних методичних вказівках.

ВИМОГИ ДО САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

Основним завданням самостійної роботи студентів є набуття навичок самостійного опрацювання фахових інформаційних джерел та оволодіння практичними навичками застосування методів та прийомів у сфері основ наукових досліджень..

Самостійна робота студентів організовується шляхом видачі індивідуального переліку питань і практичних завдань зожної теми, які не виносяться на аудиторне опрацювання. Крім того, по деяких темах передбачається написання рефератів, міні-проектів. Обсяг самостійної роботи визначається кількістю годин, передбачених робочою програмою.

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ ТА АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

Оцінювання здійснюється за 100-балльною шкалою відповідно до **Положення про оцінювання навчальних досягнень студентів за кредитно-модульною системою**.

Оцінювання знань студентів з навчальної дисципліни здійснюється шляхом проведення контрольних заходів, які включають:

- поточний контроль,
- модульний контроль,
- виконання індивідуального навчально-дослідного завдання.

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних і семінарських занятт і має на меті перевірку знань студентів з окремих тем та рівня їх підготовленості до виконання конкретної роботи.

Ключовими формами та методами демонстрації студентами результатів навчання при поточному контролі є:

- робота в малих групах спільне опрацювання групою студентів окремих проблемних питань з наступною демонстрацією результатів та засвоєння навчального матеріалу;

- презентація - виступи перед аудиторією для висвітлення окремих питань, індивідуальних завдань, реферативних досліджень, захист міні-проектів тощо;
- дискусія - обґрутування власної позиції у вирішенні проблемних питань;

Модульний контроль проводиться з метою оцінки результатів навчання після закінчення логічно завершеної частини лекційних та практично-семінарських занять з певного змістового модуля.

Основною формою модульного контролю є завдання, які включають як і перевірку теоретичних положень курсу, так і розв'язування практичних завдань.

Індивідуальне навчально-дослідне завдання (ІНДЗ) студенти виконують самостійно під керівництвом викладача. Як правило, індивідуальні завдання виконуються окремо кожним студентом.

ІНДЗ є видом поза аудиторної індивідуальної роботи студента навчального, навчально-дослідницького характеру, яке використовується в процесі вивчення програмного матеріалу навчальної дисципліни і завершується оцінюванням. Це завершена теоретична або практична робота в межах навчальної програми курсу, яка виконується на основі знань, вмінь і навичок, отриманих у процесі лекційних, семінарських занять, охоплює тему, декілька тем або зміст навчальної дисципліни в цілому.

**Таблиця розподілу балів за підсумковими контрольними заходами
та відповідними ваговими коефіцієнтами**

	Модуль 1 (поточне опитування)	Модуль 2 (підс. мод. контроль)	Модуль 3 (ІНДЗ)	Підсумкова оценка
Вагові коефіцієнти, %	70	20	10	100
Розрахунок оцінки в балах	80	85	90	82

Приклад розрахунку підсумкової оцінки в балах:

$$O = 80 * 0,7 + 85 * 0,2 + 90 * 0,1 + 80 * 0,3 = 82$$

Студенти як відповідальні учасники освітнього процесу отримуються норм **академічної добросередності**, усвідомлюють наслідки її порушення, що визначаються **Положенням про академічну добросередність у Галицькому коледжі імені В'ячеслава Чорновола**.

Письмові роботи, презентації перевіряються на наявність plagiatu і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 25%.

Списування під час контрольних заходів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів).

ПОЛІТИКА ЩОДО ВІДВІДУВАННЯ, ДЕДЛАЙНІВ ТА ПЕРЕСКЛАДАННЯ

Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, відрядження, участь у науково-дослідницьких заходах, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу. Пропущені заняття та незадовільні оцінки (поточний контроль, ПМК) повинні бути відпрацьовані згідно графіку консультацій викладача.

ІНДЗ, ПМК, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (до 10 балів).

До початку сесії студенти повинні виконати усі підсумкові контрольні заходи і отримати по кожному з Модулів 1, 2 3 не менше 60 балів.

Перескладання незадовільних оцінок здійснюється відповідно до **Положення про порядок ліквідації академічних заборгованостей у Галицькому коледжі імені В'ячеслава Чорновола..**

ЛІТЕРАТУРНІ ТА ІНФОРМАЦІЙНІ ДЖЕРЕЛА КУРСУ

Основна література:

1. Баскаров А. Я., Туленков Н. В. Методология научного исследования: Учеб. пособие. К.: МАУП, 2002. 216 с.
2. Білуха М. Т. Методологія наукових досліджень: Підручник. К.: АБУ, 2002. 480 с.
3. Важинський С.Е., Щербак Т.І. Методика та організація наукових досліджень: навчальний посібник. Суми: Вид-во СумДПУ імені А.С. Макаренка, 2016. 260 с.
4. Головатий М. Ф. Навчи себе сам. К.: МАУП, 2002. 120 с.
5. Дейниченко Г.В., Постнов Г.М. Методологія і організація наукових досліджень: навчальний посібник. Харків: Вид-во ХДУХТ, 2014. 115 с.
6. Єріна А. М., Захожай В. Б., Єрін Д. Л. Методологія наукових досліджень: Навч. посіб. К.: Центр навч. літ., 2004. 212 с.
7. Клименюк О.В. Технологія наукового дослідження: підручник. Київ-Ніжин: ТОВ Вид-во "Аспект-Поліграф", 2006. 308 с.
8. Колесников О.В. Основи наукових досліджень: навчальний посібник. 2-ге вид. випр. та доп. Київ: ЦУЛ, 2011. 144 с.
9. Краус Н.М. Методологія та організація наукових досліджень: навчально-методичний посібник. Полтава: Орієнта, 2012. 183 с.
10. Мельниченко О.А. Методологія організації наукових досліджень: конспект лекцій. Харків: ФО-П Леонов Д.С., 2016. 27 с.
11. Методичні рекомендації з організації науково-дослідницької роботи у Галицькому коледжі імені В'ячеслава Чорновола / укл. Гелецька І.О. Тернопіль, 2019. 30 с.
12. Методологія та організація наукових досліджень: навчальний посібник / укл. В.М. Михайлова та ін.. Харків: Вид-во ХДУХТ, 2014. 220 с.
13. Мокін Б.І., Мокін О.Б. Методологія та організація наукових досліджень: навчальний посібник. Вінниця: Вид-во ВНТУ, 2014. 180 с.
14. Наринян А.Р., Поздеев В.А. Основы научных исследований: учебное пособие. Киев: Изд-во Европ. ун-та, 2002. 109 с.
15. Основи наукових досліджень: організація наукових досліджень: конспект лекцій / [уклад. Н.І. Бурау]. Київ: Вид-во НТУУ "КПІ", 2007. 33 с.
16. Павленок П. Д. О понятийно-категориальном аппарате социологии. *Социол. исслед.* 2003. № 4. С. 19–24.
17. Пилипчук М.І., Григор'єв А.С., Шостак В.В. Основи наукових досліджень. Київ: Знання, 2007. 270 с.
18. Пілющенко В. Л., Шкрабак І. В., Словенко Е. І. Наукове дослідження: організація, методологія, інформаційне забезпечення: Навч. посіб. К.: Лібра, 2004. С. 310–329.
19. Рассоха І.М. Методологія та організація наукових досліджень: конспект лекцій. Харків: Вид-во ХНАМГ, 2011. 76 с.
20. Словник соціологічних і політологічних термінів: Довідкове вид. / Укл. В. І. Астахова, В. І. Даниленко, А. І. Панов та ін. К.: Вища шк., 1993. 142 с.
21. Социальная философия: Словарь / В. Е. Кемеров, Т. Х. Керимов. М.: Акад. Проект, 2003. 560 с.
22. Социология: Энциклопедия / Сост. А. А. Грицанов, В. Л. Абушенко, Г. М. Евельдин. Минск: Книжный Дом, 2003. 1312 с.
23. Стеченко Д. М., Чмир О. С. Методологія наукових досліджень: Підручник. К.: Знання, 2005. 310 с.
24. Стеченко Д.М., Чмир О.С. Методологія наукових досліджень. Київ: Знання, 2007. 317 с.

25. Фаренік С.А. Логіка і методологія наукового дослідження. Київ: Вид-во УАДУ, 2000. 338 с.
26. Філософія: Навч. посіб. / І. Ф. Надольний, В. П. Андрушенко, І. В. Бойченко та ін.; За заг. ред. І. Ф. Надольного. К.: Вікар, 1997. 584 с.
27. Філософський енциклопедичний словник / Голов. ред. В. І. Шинкарук. К.: Абрис, 2002. 742 с.
28. Цехмістрова Г.С. Основи наукових досліджень: навчальний посібник. Київ: ВД Слово, 2003. 240 с.
29. Чміленко Ф.О., Жук Л.П. Методологія та організація наукових досліджень: посібник. Дніпропетровськ: РВВ ДНУ, 2014. 48 с.
30. Швець Ф.Д. Методологія та організація наукових досліджень: навчальний посібник. Рівне: Вид-во НУВГП, 2016. 151 с.
31. Шумиліна Т.Н. Методология и организация научных исследований: курс лекций. Севастополь: Изд-во СевНТУ, 2010. 32 с.
32. Юринець В.Є. Методологія наукових досліджень: навчальний посібник. Львів: Вид-во ЛНУ імені Івана Франка, 2011. 178 с.

Допоміжна література:

1. Бевзенко Л. Д. Социальная самоорганизация. Синергетическая парадигма: возможности социальных интерпретаций. К., 2002. 438 с.
2. Бритков В. Б., Дубовский С. В. Информационные технологии в национальном и мировом развитии. *Общественные науки и современность*. 2000. № 1. С. 146 150.
3. Домбровська С.М. Технологія захисту дисертацій. Харків: Вид-во НУЦЗУ, 2017. 190 с.
4. ДСТУ 8302:2015. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання. Київ: ДП "УкрНДНЦ", 2016. 20 с.
5. Дубас О. П. Інформаційний розвиток сучасної України у світовому контексті: Моногр. К.: Генеза, 2004. 208 с.
6. Літнарович Р.М. Основи наукових досліджень. Дисертація на здобуття наукового ступеня: навчальний посібник. Рівне: Вид-во МЕГУ, 2010. 60 с.
7. Меерович М. И., Шрагина Л. И. Технология творческого мышления: Практ. пособие. Минск: Харвест; М.: А.С.Т., 2000. 432 с.
8. Мей К. Інформаційне суспільство. Скептичний погляд: Пер. з англ. К.: К.І.С., 2004. 220 с.
9. Методологія наукових досліджень з державного управління: хрестоматія / упоряд.: С.В. Загороднюк, О.Л. Євмешкіна, В.В. Лещенко; за заг. ред. К.О. Ващенка. Київ: Вид-во НАДУ, 2014. 180 с.
10. Методологія системного підходу та наукових досліджень: опорний конспект лекцій / уклад. Н.В. Фоміцька. Харків: Вид-во ХарPI НАДУ "Магістр", 2015. 60 с.
11. Наукові дослідження в галузі державного управління: навчальний посібник/ авт.-упоряд.: О.Ю. Оболенський, М.К. Орлатий, Ю.П. Сурмін та ін.. Київ: Вид-во НАДУ, 2008. 224 с.
12. Оноприенко В.И., Малицкий Б.А., Соловьев В.П. Методологические вопросы научоведения. Киев: УкрИНТЭИ, 2001. 332 с.
13. Проскурин С. А. Глобализация как фактор поляризации современного мира. *Соц.-гуманитар. знание*. 2001. № 4. С. 41 65.
14. Сисоєва С.О., Кристопчук Т.Є. Методологія науково-педагогічних досліджень: підручник. Рівне: Волинські обереги, 2013. 360 с.
15. 120 слів-маркерів, які перетворять ваш текст в науковий. URL: <http://sergii-terepyshchyi.net/120-sliv-markeriv-yaki-pere...>

СХЕМА ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

	1 тиждень	2 тиждень	3 тиждень	4 тиждень	5 тиждень	6 тиждень	7 тиждень	8 тиждень	9 тиждень	10 тиждень	11 тиждень	12 тиждень	13 тиждень	14 тиждень	15 тиждень	16 тиждень
Лекції	Л1		Л2		Л3		Л4		Л5		Л6		Л7		Л8	
Сем.-практ. зан.		C1		C2		C3		C4		C5		C6		C7		C8
Контр. знань		ПО		ПО		ПО		ПО МК1		ПО		ПО		ПО	МК2	ІНДЗ Залік

Л1 – лекційне заняття по темі 1

С1 – семінарсько-практичне заняття по темі 1

ПО – поточне опитування

ІНДЗ – індивідуальне навчально-дослідне завдання

МК- модульний контроль